

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การตีลายแผ่นแร่ เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยอันทรงคุณค่าที่สะท้อนให้เห็นถึง ศิลปะวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีการดำรงชีวิตของคนในท้องถิ่นที่สืบทอดกันมา แต่ช้านาน การตีลายแผ่นแร่เป็นการนำแผ่นอะลูมิเนียมมาตีขึ้นลายให้สวยงาม โดยมีกระบวนการผลิต คือ เริ่มจากการวาดลายที่ต้องการลงในกระดาษโรเนียวแล้วนำลายที่ได้วางทับกับแผ่นอะลูมิเนียม จากนั้น ตีลายให้เต็มลาย นำแผ่นลายที่ตีลายเรียบร้อยแล้วมาทำสีซึ่งสีที่ใช้ อาจจะเป็นสีน้ำมันหรือสี ธรรมชาติแล้วแต่เลือกใช้จากนั้นนำมาประดับบนภาชนะเครื่องใช้ ของที่ระลึก และอื่นๆ ตามต้องการ ส่วนใหญ่นิยมแผ่นแร่ที่ตีลายเป็นลวดลายไทย ลวดลายตามเรื่องราวในวรรณคดี ลวดลายต่างๆ ตามยุค สมัยและลวดลายตามต้องการ (ไทยตำบล, 2552: ออนไลน์)

การทำหัตถกรรมตีลายแผ่นแร่ของชาวบ้านป่าสักขวาง ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ แต่เดิมนั้นเริ่มมาจากการประกอบอาชีพทำลายเครื่องเงินเมื่อหลายสิบปีก่อน เช่น การทำขันน้ำ ขันสะหลุง พาน โศก พานแว่นฟ้า เป็นอาชีพเสริม ในช่วงเวลาที่ว่างเว้นจากการทำ เกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในท้องถิ่นสมัยนั้น การผลิตหัตถกรรมตีลายแผ่นแร่ของชาวบ้าน นั้นเป็นการผลิตเพื่อขายเป็นเครื่องประดับตกแต่งอาคาร สถานที่ต่าง ๆ เพื่อความสวยงาม เช่น แผ่นแร่ ตีลายประดับไม้ตั้งโต๊ะ โห่ แผ่นแร่ตีลายประดับผนัง และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการนำแผ่นแร่ อะลูมิเนียมที่ตีลายขึ้นรูปสวยงามมาประกอบกับสินค้าอื่นเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้านั้น เช่น กล่องไม้ ไม้ของอเนกประสงค์ กล่องไม้ใส่นามบัตร กล่องไม้จิ้มฟัน พวงกุญแจ ที่คั่นหนังสือ แจกัน และกำไล ข้อมือ เป็นต้น ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากจากบุคคลทั่วไปรวมถึงนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและ ชาวต่างชาติ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น ไต้หวัน ฝรั่งเศสและลาว ซึ่งผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ตีลายแผ่นแร่นั้นมีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่ทำจากเงิน คือ ไม่ลอก ไม่ดำ นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ตีลายแผ่นแร่ของชาวบ้าน ได้แก่ แผ่นแร่ตีลายประดับผนังนั้นยังได้รับคัดเลือกให้เป็น ผลิตภัณฑ์ระดับ 5 ดาว ตามโครงการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ปี พ.ศ. 2546 รวมถึงได้รับเชิญให้ไปจัดแสดงสินค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศในนามของกลุ่มหัตถกรรมตีลาย แผ่นแร่และไม้ ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ อีกด้วย

จากการสัมภาษณ์ผู้นำหมู่บ้าน ทำให้ทราบว่าปัจจุบันชาวบ้านผู้ผลิตหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ นั้นประสบกับปัญหาคือ ชาวบ้านไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบต้นทุนและผลตอบแทน เช่น การกำหนดราคาขายผลิตภัณฑ์โดยทั่วไปจะคำนวณเฉพาะต้นทุนที่จ่ายเป็นเงินสด คือ ค่าวัตถุดิบแผ่นแร่ อะลูมิเนียม ผลิตภัณฑ์จากไม้ และค่าแรงงานช่างตีลายแผ่นแร่เท่านั้น แล้วบวกกำไรที่ต้องการเล็กน้อย โดยไม่ได้คำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น เช่น ค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือและอุปกรณ์ ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นและค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินการแต่อย่างใด ชาวบ้านไม่สามารถใช้ข้อมูลทางการบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนบางครั้งเกิดปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งทำให้ชาวบ้านสูญเสียความได้เปรียบทางการแข่งขัน(สงวน ปัญญาสุข, สัมภาษณ์ : 2553) สภาพปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อรายได้ของชาวบ้าน ทำให้ผลตอบแทนที่ได้รับนั้นอาจจะไม่คุ้มกับที่ลงทุนไป

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ ของชาวบ้านป่าสักขวาง ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ โดยจะมุ่งศึกษาถึงต้นทุนและผลตอบแทนของหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางที่จะสนับสนุนและส่งเสริมชาวบ้านผู้ผลิตหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นการอนุรักษ์สืบทอดหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ให้ดำรงอยู่ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ของบ้านป่าสักขวาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นจากการผลิตหัตถกรรมติลายแผ่นแร่ ได้แก่ ต้นทุน

วัตถุดิบทางตรง แรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิตต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมติลายแผ่นแร่ ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ จนกระทั่งเป็นสินค้าสำเร็จรูป

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนค่าขายที่ได้รับจากการลงทุนผลิตผลิตภัณฑ์หัตถกรรมติลายแผ่นแร่ หลังจากหักค่าใช้จ่ายในการลงทุนแล้ว

หัตถกรรมตีลายแผ่นแร่ หมายถึง แผ่นแร่ที่เป็นลวดลายต่างๆ เพื่อนำไปตกแต่งกับผลิตภัณฑ์อื่น เช่น ผลิตภัณฑ์อื่นที่ผลิตจากไม้ เช่น กล้องไม้ไผ่ของอเนกประสงค์ พวงกุญแจ ที่คั่นหนังสือ กำไล ข้อมือและแจกัน เป็นต้น

บ้านป่าสักขวาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง บ้านป่าสักขวาง หมู่ที่ 13 ตำบลสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตหัตถกรรมตีลายแผ่นแร่ของบ้านป่าสักขวาง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนในธุรกิจ ผลิตหัตถกรรมตีลายแผ่นแร่และเพื่อใช้เป็นข้อมูลให้กับผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved